

УДК 616.314 – 76 – 77 – 084

©П. .Г сьук, С. О. Росоловськ , В. Є. Пудяк

ДВНЗ «Тернопільський держ вний медичний університет
імені І. Я. Горб чевського»

Особливості протезування бюгельними протезами (огляд літератури)

Резюме. Авторами проаналізовано літературні джерела стосовно сучасних методів протезування кінцевих дефектів зубного ряду з допомогою бюгельних протезів з різними елементами фіксації. Отримані результати суперечливі й потребують подальшого вивчення.

Ключові слова: бюгельний протез, класифікація, ретенція, фіксація.

П. .Г сьук, С. . Росоловська, В. Е. Пудяк

ГВУЗ «Тернопольский госуниверситет
имени И. Я. Горбачевского»

Особенности протезирования бюгельными протезами (обзор литературы)

Резюме. Авторами проаналізовано літературні джерела стосовно сучасних методів протезування кінцевих дефектів зубного ряду з допомогою бюгельних протезів з різними елементами фіксації. Отримані результати суперечливі й потребують подальшого вивчення.

Ключевые слова: бюгельный протез, классификация, ретенция, фиксация.

P. A. Hasiuk, S. O. Rosolovska, V. Ye. Pudiak

SHEI «Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky»

Peculiarities of prosthesis with clasp prostheses (literature review)

Summary. The authors analyzed the literature regarding modern methods of prosthetic terminal dentition defect with clasp dentures with different elements of the fixation. The obtained results are controversial and require further studying.

Key words: denture clasp, clasp, attachment, retention, fixation.

Як відомо, ортопедична стоматологія – це розділ стоматології, що займається відновленням зруйнованих або повністю відсутніх зубів для запобігання виникненню захворювань пародонт, усунення косметичного дефекту,

деформації зубних рядів та інших патологій, що виникають внаслідок відсутності зубів.

На сучасному етапі її розвитку, з розробкою різних технік реставрації та впровадженням біосумісних матеріалів стає можливим

створення незнімних конструкцій, проте незнімне протезування не стало популярною метою [3, 5]. Останніми роками одним із найефективніших методів протезування вважають стоматологічну імплантацію. Проте і цей сучасний метод залишає багато невирішених питань щодо протипокращення можливих ризиків. Навіть просте бажання пацієнта уникнути хірургічного втручання не гарантує з тим, отримати бажаний результат, робить бюгельний протез конструкцією, що відповідає вимогам сьогодення.

Зубний протез являє собою складну конструкцію, як відновлює втрачені зуби і містить близько до 10 метрів природних зубів та всього зубного ряду. Головним завданням, що стоїть перед лікарем-ортопедом, є підбір типу конструкції протеза, як не тільки заміняти відсутні зуби, але й зробити це з мінімальною помітністю і зручною для пацієнта. Протез повинен не тільки замінювати відсутні зуби, але й дозволити не довго зберегти ті зуби, що залишилися, та запобігти виникненню трофічної левеолярної атрофії.

Часткова відсутність зубів — найпоширеніша патологія зубощелепної системи, що підтверджується даними багатьох авторів [1, 2, 4, 10]. Найбільш актуальною потребою в ортопедичній допомозі при частковій втраченості зубів в Україні, проведеною В. А. Лабунцем (2006), дозволив встановити, що часткові дефекти зубних рядів мали 74,1% обстежених.

Фіксація знімних протезів являє собою складну біомеханічну проблему і має вирішуватися з урахуванням:

- утримувати протез від зміщення у вертикальному і горизонтальному напрямках;
- запобігти шкідливій дії знімного протеза на опорні зуби і тканини протезного ложа;
- відповідати естетичним вимогам;
- не викликати у пацієнта негативного ставлення до знімної конструкції.

Як відомо, всі фіксуючі елементи прийнято поділяти на 4 групи: I — класичні, II — титанові, III — телескопічні системи, IV — магнітні фіксатори.

Класичні — механічні фіксуючі елементи, які найчастіше застосовують в клініці ортопедичної стоматології, з функціями поділяють на утримувальні та опорно-утримувальні. Недосконалисть класичної фіксації призводить до осідання базису протеза під дією вер-

тикальних жувальних сил.

Часткові знімні пластинчасті протези викликають запальні алергічні ускладнення внаслідок дії злишкового мономеру, мають естетичну та невисоку функціональну ефективність, передують тиском слизову оболонку і кісткову тканину протезного ложа. У свою чергу, бюгельні протези перерозподіляють навантаження між слизовою оболонкою, кістковою тканиною протезного ложа й опорними зубами. Більшість авторів вважає, що найефективнішою конструкцією для усунення часткового навантаження опорних тканин при кінцевих дефектах зубного ряду є бюгельний протез [6–8], застосування якого покращує при дефектах середньої протяжності, коли майже повністю дефект зубного ряду обмежений премолярами боїками.

У сучасних умовах вимоги до естетичного вигляду протезів виступають поряд із необхідністю заміщення втраченої функції зубощелепної системи. Найбільшою мірою естетичним та функціональним характеристикам сучасному етапу розвитку стоматології відповідають безметалеві конструкції. Однак суцільнолітні металокерамічні протези не втрачають своєї популярності, на що звертає увагу ряд авторів [5, 9]. Запевняє, пацієнти віддають перевагу незнімним конструкціям, які найбільше подібні до природного стану в порожнині рота.

В останні роки фіксацію бюгельних протезів здійснюють з допомогою титанових конструкцій мають менше недоліків і їх застосовують для фіксації, ретенції, та кож для стабілізації зубних протезів. Для застосування титанових при I та II класі дефектів зубних рядів з Кеннеді пропонують комбіновані з металокерамічними різних ступенів складності [11].

Виготовлення бюгельних протезів — це складний процес, що потребує особливого підходу та високої точності на всіх клініко-лабораторних етапах, та кож спеціального обладнання. До недоліків бюгельного протеза можна віднести їх відносну твердість, як може призвести, як покращує клінічні результати, до підвищеного стирання зубів-антагоністів. З даного ряду авторів, серед ускладнень під час їх використання спостерігають естетичні дефекти у вигляді тріщин в елементах фіксації, сколів базису протеза [1, 3, 7, 9].

Н і в жливішою умовою ефективного клінічного використання бюгельних протезів у віддалені терміни є збереження міцного зв'язку між зубами та фіксуєчими елементами протезу, який має бути не тільки міцним, а й стійким.

Проаналізувавши джерела літератури, ми

дійшли висновку, що пошуки способів підвищення ефективності лікування кінцевих дефектів зубного ряду з допомогою бюгельного протезу тривають і досі й не втрачають своєї актуальності. Проте з пропонуємо нові інновації в галузі вторинних все ж відмічають розбіжність у виборі елементів фіксації бюгельних протезів.

Список літератури

1. Бадурханов И. М. Методы и технологии в ортопедической стоматологии / И. Бадурханов, О. Р. Курбанов. — М.: Медицина, 2002. — 208 с.
2. Гаврилов Е. И. Теория и клиника протезирования стечными съёмными протезами / Е. И. Гаврилов. — М.: Медицина, 1973. — С. 175–203.
3. Ельчанинов Е. А. Определение потребности в ортопедической стоматологической помощи населения г. Воронеж / Е. А. Ельчанинов, С. И. Чичерин // Проблемы стоматологических заболеваний: Всерос. съезд стоматологов: тезисы докл. — М., 1988. — С. 17–18.
4. Емельянов Н. Клиническая картина и протезирование больных с концевыми изъянами зубных рядов: автореферат диссертации соискателя ученой степени кандидата медицинских наук: спец. 14.00.21 «Стоматология» / Н. Емельянов. — Калинин, 1989. — 16 с.
5. Досталов Т. Элементы конструкции съёмных протезов / Т. Досталов // «НС» для зубных техников. — 2004. — № 1 (117). — С. 89–92.
6. Коваленко Ф. Функциональная ценность бюгельных протезов с керамическими, отлитыми с применением новой формовочной массы / Ф. Коваленко, Е. П. Барчуков, Н. В. Кушнер // Стоматология. — 1988. — Вып. 23. — С. 112–114.
7. Копейкин В. Н. Руководство по ортопедической стоматологии / В. Н. Копейкин. — М.: Три Д-Х, 1998. — 478 с.
8. Малачук В. А. О методологических подходах к эстетике в ортопедической стоматологии / В. А. Малачук, Т. И. Безик // Вісник стоматології. — 1997. — № 3. — С. 422–425.
9. Ступницький Р. Класифікація з'єднань кріплень / Р. Ступницький, О. Звядк // Актуальні питання ортопедичної стоматології: збірник праць. — Полтава, 1997. — С. 110–111.
10. Сучасні спектри естетики в ортопедичній стоматології і пошуки її підвищення / Л. О. Івниченко, В. І. Голубничий, В. І. Гризодуб [та інші.] // Питання ортопедичної стоматології: збірник праць. — Полтава, 1997. — С. 57–58.
11. Худоногов Г. И. Изготовление зубных протезов с эстетическим покрытием / Г. И. Худоногов // Мед. техник. — 1994. — № 5. — С. 42–43.

Отримано 02.11.11